

Endnu skal jeg bemærke, at naar Forsøgene fra 1888 og 1889 betragtes i deres Helhed, pege de bestemt hen imod, at der ad den betraadte Forsøgsvej kan naaes ej uvigtige Oplysninger, vedkommende Fodring af Malkekøer, og det skulde glæde os meget, om vore Forsøgsværter deri vilde se noget Vederlag for de store Vexler, som Forsøg af denne Art trække paa deres Velvillie.

Hertil knyttedes følgende Diskussion:

Landsthingsmand Breinholt forekom det, at den ærede Foredragsholder udtalte, at der paa et Par Steder havde været Uregelmæssigheder tilstede. Paa Sønder-Elkjær var Forsøgsværten af den Mening, at hans Køer ikke havde kunnet konsumere det stærke Foder, hvorimod Docent Fjord antog, at Uregelmæssigheden snarere hidrørte fra Tilfældigheder, at Holdet ikke var egalt. Paa Rosvang havde Forholdet været det, at det stærkt fodrede Hold i »Eftertid« havde haft Overvægt i høj Grad over de andre Hold. Taleren vilde nu gjerne spørge Docent Fjord, om han ikke antog, at disse Forhold fandt deres mulige Forklaring i den forkjellige Græsning, som bødes Køerne? Paa Rosvang, hvor der er en overordentlig stærk Græsning, har denne maaske været i Stand til at vedligeholde den Mælkeydelse, som var forceret frem ved stærk Fodring, medens Forholdet har været det modsatte paa Sønder-Elkjær. Taleren kjender ikke Græsningsforholdene paa dette sidste Sted, men han antager, det er rimeligt, at Græsningen dér ikke har svaret til en saa stærk Fodring, som der i Forvejen var tilflydt Køerne.

Etatsraad Eckardt mente, at Uregelmæssigheden maaske kunde ligge i, at der det ene Sted er benyttet Turnips, det andet Sted Runkelroer.

Docent Fjord. Hvad Roefoderet angaar, da have Køerne paa Sønder-Elkjær og Rosvang faaet Turnips, medens de paa de andre Forsøgssteder have faaet Runkelroer. Hvad Grunden var til de forekomne Uregelmæssigheder, som Landsthingsmand Breinholt omtalte, turde Taleren ikke have nogen Mening om, og i det hele taget maatte man, naar man

var Forsøgsleder, være meget varsom med at udtale, hvad Grunden til forekomne Forskjelligheder mulig kunde være. Græsset kunde ikke være Anledningen til Forskjellen; paa Rosvang vare Køerne paa Stald i to Perioder, og der skete ingen eller i alt Fald kun en meget lille Forandring, naar de kom paa Græs, og paa Sønder-Elkjær bleve Køerne ved at være paa Stald. Man kunde nu sige, at paa Rosvang fik Køerne maaske mere Hø end de andre Steder, men i ethvert Tilfælde var Høsmængden ens for alle Hold paa Sønder-Elkjær. Hvad der havde overrasket Taleren mest, var Forholdet paa Wedellsborg, hvor en Eftervirkning af den stærke Fodring slet ikke viste sig. — Hvad Grunden var til disse Forhold, turde Taleren, som sagt, ikke have nogen Mening om; det vilde imidlertid være i høj Grad interessant at se, i Fald de samme Forsøg gjentoges næste Aar, om Forholdet paa Rosvang vedblivende vil være det samme.

Etatsraad Eckardt kunde som gammel Roedyrker kun glæde sig over, at Forsøgene i Aar stillede Roerne fordelagtigere end Forsøgene ifjor.

Docent Fjord mente ikke, at Forsøgsresultaterne ifjor vare saa daarlige, naar man vilde tage Hensyn til Tilvæksten i Legemsvægt, og det maatte man dog gjøre, i alt Fald indenfor rimelige Grænser.

Forstander A. la Cour samstemmede med Etatsraad Eckardt i, at Resultatet i Aar var mere tilfredsstillende end Resultatet ifjor. Ganske vist maa man indrømme Docent Fjord, at naar man ser paa det hele, kan Resultatet ifjor maaske nok kaldes nogenlunde tilfredsstillende, men det var dog Mælk, man skulde have; ifjor gave Roerne som Tilskud til Foderet kun lidt Mælk, i Aar er Resultatet bedre. Naar 10 Pd. Roer kunne sættes lig med 1 Pd. Kraftfoder, vil det sige, at én Tønde Roer i Værdi kan ansættes til ca. 90 Øre, hvilket maa kaldes en anstændig Betaling for Roerne. Taleren vilde spørge Docent Fjord, om han ikke agtede at gaa til lidt større Roemængde, og om der ikke til Forsøgene næste Aar vil blive knyttet Undersøgelse af Smørret. Ifjor kom der paa Landbrugskongressen Antydninger frem i den Retning;

det var imidlertid som sagt kun Antydninger, men det vilde være meget interessant at faa Forsøgene supplerede med Undersøgelser angaaende Smørrets Kvalitet.

Docent Fjord. Paa et Møde med Forsøgsværterne blev det første af de af Forstander la Cour opstillede Spørgsmaal drøftet, og det var muligt, at der til næste Aar vilde blive anvendt et større Roefoder, men det var dog ikke afgjort endnu; der var stærk Stemning derfor, men man sagde, at naar den Forsøgsplan, som man engang var bleven enig om, skulde gennemføres, kunde man ikke gaa til et større Roefoder. Kunde man faa 5 Hold Køer paa nogle Gaarde, kunde Forstander la Cours Ønske maaske blive opfyldt; fik man derimod kun 4 Hold, vilde det ikke ske. — Hvad Undersøgelser af Smørrets Kvalitet angik, da vilde saadanne ikke blive foretagne, saa længe Forsøgene udføres paa den Maade, som det nu er Tilfældet. Ifjor havde Taleren taget disse Undersøgelser med, men han var sikker paa, at det Resultat, der var kommet ud deraf, var uden Betydning; Undersøgelserne vare kun gjorte for at tilfredsstille et derom fremsat Ønske. Man kan ikke ved disse Forsøg behandle Smørret paa en saadan Maade, at ikke Fejlene blive meget større end det Udslag, som Foderet kan give; den Erfaring har man gjort tidligere paa et andet Omraade. Om ikke lang Tid vil der komme til at foreligge Smørundersøgelser af en hel anden Art, nemlig ved Smørudstillingerne. Det er Meningen, at de, der deltagte i Udstillingerne, skulle udfylde Skemaer med Hensyn til det sandsynlige Foder, som de paagjældende Køer skulle have næste Vinter; i Fald man da fra 10 Gaarde kan faa Tilsagn om, at de ville udstille Smør, tilberedt af Mælk fra Køer, som ere fodrede stærkt med Roer, saa indkaldes Smørret fra disse Gaarde for at sammenligne det med Smør fra Kraftfoder med et lille Tilskud af Roer. Taleren troede imidlertid ikke, man fik noget stort ud deraf. Skulde man ind paa at anstille Forsøg med Hensyn til Foderets Indflydelse paa Smørrets Finhed, maa Køerne deles i to Hold, som hvert fodres paa sin Maade, og Mælken fra hvert Hold maa da behandles for sig, og dette Arbejde maa fortsættes gennem

en længere Tid; først da kan man faa Svar paa det Spørgsmaal. Dette er imidlertid et meget besværligt Arbejde, og man maa næsten nære Frygt for, at Forsøgsværterne ikke gjærne gaa med dertil.

Konsulent Iversen forekom det, at Forsøgsresultaterne vare særdeles opmuntrende for Roedyrkerne; thi naar man ved paa én Tønde Land at anvende Roer kan høste henimod det dobbelte af, hvad man kan høste af Korn som Foderstof, er det noget, som fortjener fuld Opmærksomhed i det praktiske Liv, og særlig opmuntrende er det for den magre Jord i Jylland. Medens man nemlig paa disse Egne almindelig maa nøjes med 6 à 8 Fold Korn, altsaa 1000—1200 Pund pr. Tønde Land, vil man i Stedet derfor kunne høste 150—250 Tdr. Roer, og naar én Td. Roer svarer til 12—16 Pd. Korn, vil man altsaa, naar der er Tale om Tilvejebringelsen af Foderstof, faa et betydeligt større Udbytte pr. Tdr. Land ved Rodfrugtdyrkning end ved Korndyrkning. Taleren skulde ikke komme nærmere ind paa selve Forsøgene, thi de ere saa omfattende, at man ikke kan dømme om dem, saa længe man ikke har sat sig grundig ind i dem, men de ville sikkert faa stor Betydning for vort Landbrug.

Etatsraad Eckardt var ikke paa det rene med, hvorfor det var ligegyldigt, hvorledes Forsøgsværterne sammenblande Kraftfoderet. Benyttes der stærkt kvælstofholdige Fodermidler, ville Roer unægtelig have en fordelagtigere Stilling, end naar der gives stærkt kvælstoffri Fodermidler.

Docent Fjord havde ikke sagt, at Foderblandingen i og for sig var ligegyldig, men for Forsøgenes Vedkommende var den ligegyldig. Taleren søgte at sætte Landmændenes Erfaringer i System og intet andet. Det var meget muligt, at de paagjældende Landmænd ikke havde baaret sig rigtig ad ved Sammenblandingen af Foderet, men dermed havde Forsøgene intet at gjøre. Spørgsmaalet om at lægge en Foderplan i den af Etatsraad Eckardt omtalte Retning havde været fremme, men var ikke ført videre. Taleren stillede sig neutral lige over for, hvorledes Landmændene blandede Foderet; det eneste, der fordredes, var kun det, at man varierede Foderet

paa den Maade, Forsøgene fordrede. Af det paa den Maade indsamlede Materiale bleve da Forsøgsresultaterne uddragne.

Forpagter Winkel. Af Fodertabellen ser man, at paa Bregentved har Forholdet mellem Korn, Klid og Oljekager været som 8 : 1 for Holdet K; for Holdet K—4 har Forholdet været som 4 : 1. Paa Wedellsborg har det samme Forhold været halvt mod halvt. Paa Sønder-Elkjær har Holdet K faaet 7,6 Pd. Korn og 2,4 Pd. Oljekager, hvorimod Holdet K—4 kun har faaet 3,6 Pd. Korn og 2,4 Pd. Oljekager. Ved at se hen til disse Tal er det ikke umuligt, at den, som gjerne vil se noget om Oljekager, kan finde noget ud deraf, dog troede Taleren ikke, det lod sig gjøre.

Docent Fjord vilde med Hensyn til det af Forpagter Winkel omtalte Forhold gjøre opmærksom paa, at da Gods-ejer Branth til Sønder-Elkjær saa, at Holdet K+R ikke gav noget godt Udslag, forandrede han Forholdet mellem Korn, Klid og Oljekager, hvorfor der intet var i Vejen, naar det kun blev den samme Mængde Kraftfoder, der gaves Køerne, som tidligere. Forholdet forandredes til halvt af Korn og Klid og halvt af Oljekager ligesom paa Wedellsborg, hvor det hele Tiden havde været halvt mod halvt. Man kan imidlertid ikke drage Slutninger af Forsøg paa enkelte Gaarde; det vilde være meget farligt, hvis man gjorde det. Ved den Slags Forsøg, som her er Tale om, kan man kun drage Slutninger af de ved Forsøgene paa de flere Gaarde fremkomne Gjennemsnitstal. — Der var fra to Sider, som Taleren tillagde særlig Vægt, fremkommen Udtalelser angaaende Roerne, som han vilde advare lidt imod at se for stærkt hen til. Det var for tidligt endnu at fælde nogen Dom i saa Henseende. Resultatet af Forsøgene i Aar var for Taleren egentlig det, at han syntes, at det ad den Vej, man var slaaet ind paa baade ifjor og i Aar, kunde lykkes at anstille Forsøg, der kunde give Svar, ved Hjælp af hvilke man kunde vejlede Landmændene, men man maatte ikke vente, at man i en Haandevending, paa ét, to eller tre Aar skulde kunne faa Svar paa forskellige Spørgsmaal, ved hvilke saa mange Faktorer gribe ind: Individerne spille en overordentlig stor Rolle, Roernes Sammensætning

kan være forskjellig, Høet kan være bjerget paa forskjellig Maade o. s. v. Forsøgene maa gjentages flere Aar efter hverandre, og naar de saa gjennem flere Aar have vist ad samme Vej, er Tiden først kommen, da man kan sige, at nu maa disse Forsøg være til Ende. Heldigt er det, at Forsøgsværterne ikke blive kjede af Forsøgene; de opfordre tvertimod til, at man ikke slippe dem endnu; slipper vi dem nu, sige de, komme vi senere hen atter til at tage dem op; lad os derfor hellere blive ved.

Forstander A. la Cour. Man maa være Docent Fjord taknemmelig for den solide Maade, hvorpaa Forsøgene udføres. Ifjor gik Forsøgene ud paa at faa belyst, om et Tilskud af Roer til det almindelige Kraftfoder indvirker i nogen kjendelig Grad paa Mælkemængden og Smørudbyttet, i Aar ere Forsøgene gaaede ud paa at skaffe Oplysning om, hvorledes Forholdet stiller sig, naar Roerne blive erstattede med Kraftfoder, og det glædede Taleren af Docent Fjord at have faaet Tilsagn om, at der muligvis ad Aare vilde blive taget Hensyn til Foderets Sammensætning; der vilde da, naar der lagdes en lige saa solid Grundvold som ved de foregaaende Forsøg, sikkert naaes et Resultat.

Konsulent Iversen vilde ønske, at Hø blev draget med ind under Forsøgene. Med Hensyn til Fodringen af Svin have vi faaet Svar paa Spørgsmaalet: Skummet Mælk og Valle, og naar vi nu kunde for Køernes Vedkommende faa Svar paa, hvorledes Høet stiller sig, vilde vi være komne et væsentligt Skridt videre.

Docent Fjord haabede, at Forsøgsgaardenes Antal i Vinter vilde blive udvidet med 3, paa hvilke Forsøgene da vilde blive anstillede ligesom paa de andre Gaarde. At Udvidelsen kunde finde Sted, skyldtes Rigsdagen, som havde stillet sig velvillig lige over for Forsøgene.

Etatsraad Eckardt vilde bringe Docent Fjord en Tak for de Velgjerninger, som han gjennem sine Forsøg ydede Landmændene, og dernæst vilde han rette en Tak til de aarde, der have tilladt, at Forsøgene maatte rykke ind hos

dem; de fortjene sikkert, at der rettes en Tak til dem fra alle Landmænd (Hør!).

Professor Segelcke. I Begyndelsen af sit Foredrag udtalte Docent Fjord, at det ikke var Meningen med hans Forsøg at berige Videnskaben, men alle vare vistnok enige om, at saaledes som Docent Fjord har fremlagt dem, ville de ikke blot tjene til at sætte Landmændenes Erfaringer i System, men sikkert ogsaa tjene til at berige Videnskaben, og Taleren var derfor sikker paa at være i Overensstemmelse med alle, naar han udtalte en Glæde over, at Docent Fjord saa god Udvej til at fortsætte Forsøgene ikke blot i samme Stil som tidligere, men ogsaa til at udvide dem. Der var fra mange Sider fremkommet Ønsker om Udvidelse af Forsøgene, og Taleren vilde nu for sit Vedkommende ogsaa fremsætte et Ønske, hvis han maatte have Tilladelse dertil; hans Ønske var da naturligvis det, at der maatte blive anstillet Undersøgelser med Hensyn til Foderets Indflydelse paa Smørrets Kvalitet, thi det er dog Kvaliteten, der fremfor noget andet bestemmer vort Smørs Stilling paa Markedet.
